

Kap. 492 tal-Ligijiet ta' Malta – jìgifieri l-Att dwar l-Organizzazzjonijiet Volontarji (Voluntary Organisations Act).

Definizzjoni Bażika skont l-Att

Skont **Artikolu 2 tal-Kap. 492**, “**organizzazzjoni volontarja**” tfisser kull entità li:

- mhix kummerċjali,
- twaqqfet **għall-iskop ta' għid soċjali, kulturali, reliġjuż, edukattiv, ambjentali jew umanitarju**, u
- titmexxa **minghajr qligh personali** għall-membri tagħha.

Kategoriji ta' Organizzazzjonijiet

L-Att jaqsam l-entitajiet f'żewġ tipi:

(a) Organizzazzjonijiet Enrolled (Irreġistrati)

Dawn huma dawk **irreġistrati mal-Kummissarju għall-Organizzazzjonijiet Volontarji (CVO)** u għandhom numru ta' reġistrazzjoni (eż. VO1234).

L-enrolment tagħtihom:

- status legali bħala “**entità pubblikament rikonoxxuta**”;
- aċċess għal **benefiċċji jew għotjiet pubbliċi**;
- obbligu li jissottomettu **kontijiet u rapporti annwali**;
- u jkunu taħt **superviżjoni diretta** tal-CVO.

(b) Organizzazzjonijiet Mhux Enrolled (Mhux irreġistrati)

Dawn huma wkoll **għaqdiet legali**, imma **ma jiddeċidux li jirreġistraw** mal-CVO.

L-Att **ma jipprojbixxix l-eżistenza tagħhom** — dan hu importanti ħafna.

Imma dawn l-għaqdiet **ma jgawdux mill-benefiċċji** li jingħataw lil dawk irreġistrati.

X'jgħid eżatt l-Att dwar dawk mhux enrolled

Artikolu 6(1) u (2)

“Kull organizzazzjoni volontarja tista' tapplika biex tkun enrolled, imma l-enrolment mhuwiex obligatorju.”

Dan ifisser li **organizzazzjoni tista' teżisti u topera anke jekk mhix enrolled**, basta ma tkunx qed tagħmel attivitajiet li jaqgħu taħt regoli oħra (eż. kummerċ, xogħol finanzjarju, jew fundraising pubbliku mingħajr awtorizzazzjoni).

L-obbligi ta' organizzazzjonijiet mhux enrolled

Skont il-Kap. 492, dawn għandhom **ftit obbligi legali**, imma xorta jridu jharsu dawn il-prinċipji:

1. **Trasparenza u onestà:** ma jistgħux jiddikjaraw li huma “enrolled VO” jekk mhumiex.
(Art. 12 – Huwa reġat jekk xi hadd jippretendi li hu enrolled meta ma jkunx.)
2. **Użu mhux kummerċjali:** ma jistgħux jagħmlu qligħ jew jaqsmu profitti mal-membri tagħhom.
(Art. 3(2) – għandhom joperaw fuq bażi volontarja, mhux għall-profit.)
3. **Konformità mal-liġijiet ġenerali:** għandhom jharsu l-liġijiet kollha oħra Maltin – bħall-**Data Protection Act, Criminal Code, u Civil Code** – bħall-oħrajn.
4. **Donazzjonijiet:** jistgħu jirċievu donazzjonijiet privati **mingħand individwi jew entitajiet oħra**, basta:
 - mhux għal skop kummerċjali jew ta' qligħ,
 - u **ma jiġbrux fondi pubbliċi fuq** livell nazzjonali jekk ma jkunx enrolled (għax il-CVO jirregola l-“public collections” taħt Artikolu 14).

Dak li ma jistgħux jagħmlu jekk mhumiex enrolled

- Ma jistgħux japplikaw għal **grants tal-gvern** jew **fondi pubbliċi**.
- Ma jistgħux juru ruħhom bħala “VO uffiċjali” jew jużaw “VO number”.
- Ma jistgħux jagħmlu **ġbir pubbliku** (eż. car wash jew maratona fuq media) mingħajr permess mill-CVO.
- Jekk xorta jagħmlu ġbir bħal dan, jista' jitqies **offiża taħt Artikolu 14(3)**.

Dak li jistgħu jagħmlu b'mod legali

Għaqdiet mhux enrolled bħal:

- **Doninu (Malta) International**, jew
- gruppi ta' **iniziattiva volontarja**,

jistgħu:

- jaħdmu għal skopijiet ta' ġid soċjali jew umanitarju;
- jikkoordinaw proġetti, joffru għajnuna, jew jaġhmlu advocacy;
- joperaw **mingħajr kont bankarju** jekk ix-xogħol tagħhom hu mhux finanzjarju;
- jaġhmlu kollaborazzjoni ma' għaqdiet oħra, basta ma jinqabdux f'attivitajiet regolati mill-Kap. 492 jew li jitolbu registrazzjoni legali (eż. kuntratti ta' xogħol, grants, jew fundraising).

Summarju Legali

Tip ta' Organizzazzjoni	Registrazzjoni	Poteri	Obbligi	Limitazzjonijiet
Enrolled VO	Iva (mal-CVO)	Rikonoxximent pubbliku, aċċess għal fondi	Kontijiet, rapporti, konformità sħiħa	Kontroll mill-CVO
Mhux Enrolled	Mhux obbligatorja	Jistgħu joperaw b'mod volontarju u privat	Trasparenza, mhux kummerċjali, rispett tal-liġijiet	Ma jistgħux jaġhmlu ġbir pubbliku jew jużaw "VO" number

Referenzi

- **Voluntary Organisations Act, Cap. 492 of the Laws of Malta**
 - Art. 2 – Definitions
 - Art. 3 – Meaning of “Voluntary Organisation”
 - Art. 6 – Enrolment not mandatory
 - Art. 12 – Misrepresentation of enrolment
 - Art. 14 – Public collections and fundraising

Artikolu 2 — Definizzjonijiet

“**voluntary organisation**” means a foundation, trust, association, or other legal person or body of persons, whether incorporated or unincorporated, which is established for any lawful purpose, purpose or purposes of a social nature, or for any other lawful purpose which is not for private gain, and which is independent of government, political parties, and commercial undertakings.

Spjegazzjoni:

Dan jinkludi **kull tip ta' għaqda mhux kummerċjali** – anke jekk mhix irregistrata. Il-liġi tagħrafhom bħala **organizzazzjonijiet volontarji** jekk jaħdmu għall-ġid komuni u mhux għall-profitt.

Artikolu 6 — Enrolment mhux obbligatorju

- 6. (1)** A voluntary organisation may apply to be enrolled with the Commissioner.
(2) Enrolment shall not be mandatory.
(3) Enrolment shall, however, be required in order for a voluntary organisation to benefit from any legal or fiscal advantages, or to be granted any funds, benefits or privileges by the Government or any public authority.

Spjegazzjoni:

Dan hu **ċar ħafna**:

- **Mhux obbligatorju** li għaqda tkun enrolled.
- Għaqdiet jistgħu jeżistu u joperaw **mingħajr ma jkunu registrati**.
- L-enrolment isir **biss jekk** trid tiegħu **benefiċċji jew għotjiet pubbliċi**.

Artikolu 12 — Projbizzjoni ta' qerq

- 12. (1)** No person shall describe any organisation as being enrolled, or in any way hold out or represent any organisation as being enrolled, unless such organisation is enrolled in terms of this Act.
(2) Any person contravening this article shall be guilty of an offence and shall be liable on conviction to a fine (multa) not exceeding two thousand and three hundred and twenty-nine euro and thirty-seven cents (€2,329.37).

Spjegazzjoni:

Għaqda **mhux enrolled** tista' teżisti, imma **ma tistax tghid jew tindika** li hi VO irregistrata. Jekk tagħmel hekk, tkun qed tikser il-liġi.

Artikolu 14 — Ġbir pubbliku (Public Collections)

- 14. (1)** No person shall organise or take part in any public collection unless such person is authorised in writing by the Commissioner.
(2) The Commissioner shall not grant such authorisation unless the organiser is an enrolled voluntary organisation.
(3) Any person acting in contravention of this article shall be guilty of an offence and shall be liable on conviction to a fine (multa) not exceeding four thousand and six hundred and fifty-eight euro and seventy-five cents (€4,658.75).

Spjegazzjoni:

Biex tagħmel **ġbir pubbliku** (fundraising fil-pubbliku), trid tkun **enrolled VO** u trid permiss bil-miktub mill-CVO.

Jekk ma tkunx enrolled, **ma tistax tiġbor fondi pubblikament**, imma tista' tirċievi **donazzjonijiet privati**.

Artikolu 3 — Skop u natura

3. (2) A voluntary organisation shall not have as one of its purposes the carrying on of any trade, business, profession, or any other economic activity for profit, and any profit made shall be used solely for the purposes of the organisation.

Spjegazzjoni:

Anke jekk ma tkunx enrolled, trid tħares dan il-prinċipju:

- **l-ghaqda ma tistax tagħmel profitt,**
- u kull dħul irid jintuża għall-għanijiet tal-ghaqda.

Artikolu 4 — Indipendenza

4. A voluntary organisation shall be independent of government, political parties or commercial undertakings, and shall be self-governing.

Spjegazzjoni:

Għaqdiet (enrolled jew le) jridu jkunu **indipendenti mill-gvern u mill-politika** – dan japplika għal kulhadd.

Artikolu 15 — Supervisjoni

15. (1) The Commissioner shall have the duty to supervise and monitor enrolled voluntary organisations.

(2) The Commissioner shall not exercise supervision over non-enrolled organisations except as may be provided by any other law.

Spjegazzjoni:

Il-CVO għandu **setgħa ta' superviżjoni biss fuq dawk enrolled.**

Għaqdiet mhux enrolled **mhumix taht kontroll tiegħu**, hlief jekk jiksru xi liġi oħra (bhall-kriminal jew taxxa).

SOMMARJU LEGALI FINALI

Element	Ghaqda Enrolled	Ghaqda Mhux Enrolled
Reġistrazzjoni	Iva, bil-CVO	Mhux obbligatorja
Rikonoxximent pubbliku	Iva	Le
Jista' jagħmel għir pubbliku?	Iva, bil-permess tal-CVO	Le
Jista' jirċievi donazzjonijiet privati?	Iva	Iva
Superviżjoni mill-CVO	Iva	Le
Jezisti legalment?	Iva	Iva (jekk mhux għall-profitt u

Element	Ghaqda Enrolled	Ghaqda Mhux Enrolled
Jista' japplika ghal grants tal-Gvern?	Iva	legali) Le

Memorandum Vo Kap 492.

MEMORANDUM LEGALI DWAR L-GHAQDIET VOLONTARJI MHUX ENROLLED SKONT IL-KAP. 492 TAL-LIĠIJET TA' MALTA

Ref: DMI-ML-492/2025 Ippreparat minn: Doninu (Malta) International Firma elettronika: f'isem Doninu (Malta) International

Sors : Voluntary Organisations Act, Chapter 492 of the Laws of Malta.

Introduzzjoni

Dan il-memorandum jipprezenta analiżi Gurnalizmu Investigativ dwar l-għaqdiet volontarji mhux enrolled skont il-Kap. 492 tal-Liġijiet ta' Malta (Voluntary Organisations Act). L-għan hu li jiġi spjegat x'jgħidu l-artikoli rilevanti tal-ligi u x'inhuma l-obbligi u l-limitazzjonijiet ta' dawn l-għaqdiet.

Analizi Legali tal-Artikoli Rilevanti

Artikolu 2 – Definizzjonijiet:

“voluntary organisation” means a foundation, trust, association, or other legal person or body of persons, whether incorporated or unincorporated, which is established for any lawful purpose, purpose or purposes of a social nature, or for any other lawful purpose which is not for private gain, and which is independent of government, political parties, and commercial undertakings.

Spjegazzjoni: Jinkludi għaqdiet mhux enrolled li jaħdmu għall-ġid komuni u mhux għall-profitt.

Artikolu 3(2) – Skop u natura:

A voluntary organisation shall not have as one of its purposes the carrying on of any trade, business, profession, or any other economic activity for profit, and any profit made shall be used solely for the purposes of the organisation.

Artikolu 4 – Indipendenza:

A voluntary organisation shall be independent of government, political parties or commercial undertakings, and shall be self-governing.

Artikolu 6 – Enrolment mhux obbligatorju:

(1) A voluntary organisation may apply to be enrolled with the Commissioner. (2) Enrolment shall not be mandatory. (3) Enrolment shall, however, be required in order for a voluntary organisation to benefit from any legal or fiscal advantages, or to be granted any funds, benefits or privileges by the Government or any public authority.

Artikolu 12 – Projbizzjoni ta' qerq:

(1) No person shall describe any organisation as being enrolled, or in any way hold out or represent any organisation as being enrolled, unless such organisation is enrolled in terms of this Act.

(2) Any person contravening this article shall be guilty of an offence and shall be liable on conviction to a fine not exceeding €2,329.37.

Artikolu 14 – Ġbir pubbliku:

(1) No person shall organise or take part in any public collection unless such person is authorised in writing by the Commissioner. (2) The Commissioner shall not grant such authorisation unless the organiser is an enrolled voluntary organisation. (3) Any person acting in contravention of this article shall be guilty of an offence and shall be liable on conviction to a fine not exceeding €4,658.75.

Artikolu 15 – Supervisjoni:

(1) The Commissioner shall have the duty to supervise and monitor enrolled voluntary organisations.

(2) The Commissioner shall not exercise supervision over non-enrolled organisations except as may be provided by any other law.

3. Tabella Komparattiva

Element	Ghaqda Enrolled	Ghaqda Mhux Enrolled
Reġistrazzjoni	Iva, bil-CVO	Mhux obbligatorja
Rikonoxximent pubbliku	Iva	Le
Ġbir pubbliku	Iva, bil-permess tal-CVO	Le
Donazzjonijiet privati	Iva	Iva
Superviżjoni mill-CVO	Iva	Le
Jezistu legalment	Iva	Iva (jekk mhux għall-profit u legali)
Applikazzjoni għal grants tal-Gvern	Iva	Le

4. Konkluzjoni Legali

Organizzazzjonijiet volontarji mhux enrolled jistgħu jeżistu u joperaw fuq bażi volontarja u mhux kummerċjali, mingħajr registrazzjoni uffiċjali mal-CVO. Madankollu, għandhom jsegwu l-prinċipji ta' trasparenza, indipendenza u skop mhux kummerċjali, u ma jistgħux jagħmlu għbir pubbliku jew japplikaw għal fondi pubbliċi mingħajr enrolment. Il-liġi ċara u tikkwota b'mod uffiċjali l-obbligi u limitazzjonijiet tagħhom, u tagħti superviżjoni direttament biss għal dawk irreġistrati.

Nota addizzjonali dwar distribuzzjoni ta' ikel u hwejjeg b'xejn:

Skont il-Kap. 492 tal-Liġijiet ta' Malta, għbir pubbliku jirreferi biss għal għbir ta' flus jew benefiċċji finanzjarji b'mod pubbliku. Għaqdiet volontarji mhux enrolled li jaqsmu **ikel, hwejjeg, jew oġġetti ohra mhux finanzjarji b'xejn** lill-persuni vulnerabbli **ma jagħmlux għbir pubbliku** u mhumiex obbligati jirreġistraw mal-CVO biex jagħmlu dan. Din il-prattika hija kompletament legali u tifhem fil-limiti tal-Kap. 492.

Kap. 492 u għbir pubbliku

Skont il-Kap. 492 (Voluntary Organisations Act) – Artikolu 14:

“No person shall organise or take part in any public collection unless such person is authorised in writing by the Commissioner. The Commissioner shall not grant such authorisation unless the organiser is an enrolled voluntary organisation.”

Interpretazzjoni:

- Il-liġi tiddistingwi bejn **għbir pubbliku finanzjarju** u attivitajiet ta' benefiċċju mhux monetarju.
- Li tqassam **ikel, hwejjeg, u oġġetti ohra mhux flus mhuwiex għbir pubbliku** skont il-Kap. 492.
- Għaqdiet mhux enrolled jistgħu jaħdmu f'dan il-qasam mingħajr registrazzjoni uffiċjali mal-CVO.

Għbir u attività soċjali f'liġijiet ohra

Minbarra Kap. 492, **hemm liġijiet ohra li jistgħu japplikaw**, imma ma jikkwalifikawx bħala għbir pubbliku finanzjarju:

- **Liġi dwar il-Protezzjoni tal-Konsumatur u l-Ikel (Food Safety Act):** Jappoġġja li t-trasferiment ta' ikel lill-vulnerabbli għandu jkun sigur u ġust, imma ma jeħtieġ li tkun organizzata bħala għbir pubbliku.

- **Ligi dwar il-Harsien Soċjali u l-Protezzjoni ta' Persuni Vulnerabbli:** Tistabbilixxi li l-għajnuna diretta lill-vulnerabbli hija permessa u mharsa, inkluż ikel u hwejjeġ, mingħajr obbligu li tirreġistra bħala ġbir pubbliku.
- **Kodeċi ta' etika u regoli lokali tal-volontarjat:** Jappoġġjaw l-attivitajiet soċjali u distributtivi b'xejn bħala parti mill-missjoni ta' għaqdiet volontarji.

Konkluzjoni:

- Ġbir pubbliku finanzjarju = riżervat għal **għaqdiet enrolled u b'autorizzazzjoni**.
- Tqassim ta' **ikel, hwejjeġ, oġġetti mhux finanzjarji** = legittimu għall-għaqdiet mhux enrolled.
- Ligijiet oħra ta' Malta **ma jillimitawx** dawn attivitajiet jekk mhux hemm **profit u ġbir ta' flus**.

Bhala Doninu (Malta) International, li tmexxi sezzjoni ta' ġurnalizzmu investigattiv u watchdog fuq il-volontarjat, l-Kap. 492 tal-Ligijiet ta' Malta (Voluntary Organisations Act) ma japplikax ghalijha.

L-Istatus Legali ta Doninu

Il-Kap. 492 jirregola biss l-għaqdiet volontarji li:

- Huma **enrolled** mal-Kummissarju għall-Organizzazzjonijiet Volontarji (CVO).
- Jorganizzaw **ġbir pubbliku finanzjarju** jew japplikaw għal fondi pubbliċi.

Bhala watchdog, l-CVO, m'għandekx obbligi fuq il-ġurnalizmu. Anzi bhala uffiċjal pubbliku irried joqod għal skrutinju tal Gurnalisti.

Protezzjoni Legali għall-Ġurnalisti

Il-ligijiet Maltin jipprovdu protezzjoni għall-ġurnalisti, inklużi dawk li jaħdmu bħala watchdogs:

- **Il-Kostituzzjoni ta' Malta:** Artikolu 41(a)(1) jirrikonoxxi u jipproteġi l-libertà tal-espressjoni u l-libertà tal-midja bħala elementi fundamentali tad-demokrazija.
- **Proposti ta' Riforma Kostituzzjonali:** Proposti biex jissahħu l-protezzjoni għall-ġurnalisti u l-libertà tal-espressjoni ġew ppreżentati, inkluż emendi għall-Kostituzzjoni u l-Kodiċi Kriminali.

- **L-Istituzzjonijiet Ewropej:** Il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem u l-Kummissjoni Ewropea jipprovdu gwida u rakkomandazzjonijiet biex jiġi żgurat li l-ġurnalisti jkollhom protezzjoni adegwata.

Konkluzjoni

Bħala watchdog u ġurnalisti investigattivi, għandek protezzjoni legali taħt il-liġijiet Maltin u Ewropej, anke jekk ma tirreġistrax mal-CVO. Madankollu, huwa importanti li tkun konxju tal-obbligi tiegħek taħt il-liġijiet dwar il-midja, l-aċċess għall-informazzjoni, u l-protezzjoni tal-ġurnalisti. il-CVO ma jistax jindahhal f'din is-sezzjoni, għaliex jekk jipprova jiġi Abbuz ta' Poter min naha ta' CVO.

Bħala **whistleblower** jew ġurnalist investigattiv li tqassam evidenza dwar:

- kurrużjoni,
- abbuz ta' potur,
- ingustizzji fis-settur tal-volontarjat,

il-Kap. 492 tal-Liġijiet ta' Malta **ma japplikax għalikhom** u l-Kummissarju għall-Organizzazzjonijiet Volontarji (CVO) **ma jistax jintervjeni** fil-qasam tal-investigazzjoni jew rivelazzjoni tal-każijiet tiegħek.

Spjegazzjoni legali:

1. Kap. 492 jirregola biss:

- Għaqdiet li japplikaw għal **registrazzjoni mal-CVO**,
- Ġbir pubbliku finanzjarju jew applikazzjoni għal fondi pubbliċi.

2. Whistleblowing / Watchdog / Ġurnalizmu investigattiv:

- Mhuwiex ġbir pubbliku,
- Mhuwiex organizzazzjoni volontarja li tipproċedi għall-fondi,
- Għalhekk il-liġi u l-awtorità tal-CVO **ma japplikawx**.

3. Protezzjoni legali:

- Il-whistleblowers huma protetti taħt **liġijiet ġenerali dwar protezzjoni tal-persuni li jirrivellaw inċidenti kriminali jew korruzzjoni**, inkluż dispożizzjonijiet internazzjonali u prinċipji konstituzzjonali dwar libertà tal-espressjoni u protezzjoni tal-informazzjoni.

Konkluzjoni:

Bħala Doninu (Malta) International, sezzjoni ta' ġurnalizmu investigattiv u watchdog fuq il-volontarjat, Ahna **mahniex suġġett għall-Kap. 492 u ma għandekx bżonn li tirreġistra mal-CVO** biex twettaq dawn l-attivitajiet.

Sors legali: Voluntary Organisations Act, Chapter 492 of the Laws of Malta.

Ir-rwol tal-Kummissarju għall-Organizzazzjonijiet Volontarji (OCVO)

Skont **Artiklu 6(1) tal-Kap. 492**, il-Kummissarju:

“shall be responsible for the registration, regulation and oversight of voluntary organisations and for promoting good governance within the voluntary sector.”

Dan huwa **uffiċċju pubbliku** (statutorju) — jiġifieri persuna mahtura mill-Gvern biex tħaddem liġi ta' Malta.

Għalhekk, fuq il-Kummissarju japplikaw ukoll **liġijiet ġenerali dwar impjegati pubbliċi, etika u trasparenza**.

X'jgħid il-liġi dwar xogħol privat waqt kariga pubblika **CORPORATE ID PARTNERS WITH TIMES OF MALTA**

▪ **Public Administration Act (Kap. 595)**

Din hija l-liġi ewlenija dwar kif għandhom iġibu ruħhom l-uffiċjali pubbliċi u regolaturi indipendenti.

Artiklu 12(1) jgħid ċar:

“Public officers and public employees shall not engage in any trade, business or other private occupation which may create a conflict of interest with their public duties.”

Dan jinkludi kull forma ta':

- xogħol part-time jew side business,
- involviment f'kumpanija privata,
- jew relazzjoni finanzjarja li tista' taffettwa l-imparzjalità tiegħu bħala uffiċjal pubbliku.

Konkluzjoni: jekk il-Kummissarju għandu jew imexxi kumpanija privata **fil-waqt li jekkupa l-kariga pubblika tiegħu**, dan jista' jkun **konflitt ta' interess** taht il-liġi Maltija.

X'inhu “konflitt ta' interess” fil-liġi

Skont **Artiklu 13(2) tal-Kap. 595**:

“A public employee shall not allow his private interests to conflict with his public duties. A conflict of interest arises when a private interest could improperly influence the performance of his official duties.”

Jigifieri, **anke jekk ma juri ebda favorizmu dirett**, il-fatt biss li għandu interess finanzjarju jew kummerċjali **li jista' jaffettwa l-imparzjalità tiegħu** huwa biżżejjed biex ikun hemm **ksur tal-liġi**.

Eżempju prattiku – Relazzjoni bejn il-CVO u “Il-Gazzetta Times of Malta”

Jekk – kif mill provi jidher – il-Kummissarju:

- għandu **kumpanija privata** (eż. ta' komunikazzjoni jew media), u
- il-Gazzetta tohloq storja biex tagħti l-agir tal Kummissarju (Kif gara) dan ikun abbuz ta' poter

dawn jistgħu jikkostitwixxu **kunflitt ta' interess serju**, għax:

1. il-Kummissarju għandu poter fuq NGOs, iżda wkoll interess kummerċjali fil-media;
2. il-Gazzetta għandha konnessjoni diretta ma' dak l-interess;
3. jista' tintuża l-influwenza tal-kariga pubblika biex jippromwovi jew jipproteġi interess privat u jahbi evidenza ta' korruzzjoni mill-pubbliku.

Skont **l-Etika tal-Amministrazzjoni Pubblika (Code of Ethics, L.N. 42 ta' 2016)**:

“Public officers shall avoid situations where personal interests may conflict with official duties, including business dealings with entities under their regulatory supervision.”

Dan japplika **anke jekk il-kumpanija privata tkun registrata f'isem iehor** iżda l-Kummissarju jibqa' marbut magħha direttament jew indirettament.

Kif jiġu investigati dawn is-sitwazzjonijiet

- Il-**Permanent Secretary (PPS)** għandu setgħa jħares fi kwalunkwe każ ta' allegat **kunflitt ta' interess** ta' uffiċjal pubbliku (Art. 15 Kap. 595).
- Jista' jitlob **spjegazzjoni bil-miktub** mingħand l-uffiċjal, jew jirreferi l-każ lill-**Public Service Commission (PSC)**.
- F'każijiet ta' regolatur indipendenti (bħal Kummissarju taħt liġi speċifika), il-kwistjoni tista' tiġi riferita wkoll lill-**Pulizija** jew lill-**Standards in Public Life Commissioner**.

Sitwazzjoni fejn jidhol “abbuz ta' poter”

Jekk il-Kummissarju:

- juża l-kariga tiegħu biex jippromwovi kumpanija tiegħu, jew
- juża influwenza fil-media biex jiddefendi jew jattakka lil min hu suġġett għall-superviżjoni tiegħu,

dak jista' jkun:

- **abbuż ta' poter** taht **Art. 469A tal-Kod. Ċivili**, u
- **ksur tal-Public Administration Act (Kap. 595)** u tal-**Code of Ethics**.

Nota: Anke l-perċezzjoni ta' konflitt tista' taffettwa l-leġittimità tal-uffiċċju — mhux bilfors li jkun hemm ħlas jew kuntratt diretti biex ikun hemm ksur.

Konklużjoni Legali

Punt	Qed jippermetti l-liġi?	Valutazzjoni
Kummissarju għandu' kumpanija privata	Le, jekk hemm riskju ta' kunflitt ma' dmirijiet pubbliċi	Ksur ta' Art. 12 Kap. 595
Kummissarju li għandu relazzjoni ma' media li tirrapporta dwar is-settur tiegħu biex taħbilu	Potenzjalment ksur tal-imparzjalità u etika	Jista' jkun "appearance of bias"
Użu tal-kariga jew influwenza biex jippromwovi kumpanija	Abbuż ta' poter / ultra vires	Jista' jinqala' rikors taht Art. 469A
Nuqqas li jiżvela interess personali	Ksur tal-obbligu ta' disclosure taht Art. 13 Kap. 595	Jista' jwassal għal dixxiplina jew investigazzjoni

Kif tista' tiġi indirizzata

1. **Talba formali lill-Kummissarju tal Pulizija** jew lill-**Commissioner for Standards in Public Life**, bil-provi jew dokumenti.
2. **Rikjesta FOI (Freedom of Information)** biex tara jekk hemmx kuntratti jew relazzjonijiet finanzjarji bejn il-Gazzetta u l-kumpanija privata.
3. **Kopja lill-Principal Permanent Secretary** biex jiġi vverifikat jekk kienx hemm disclosure ta' interess privat.

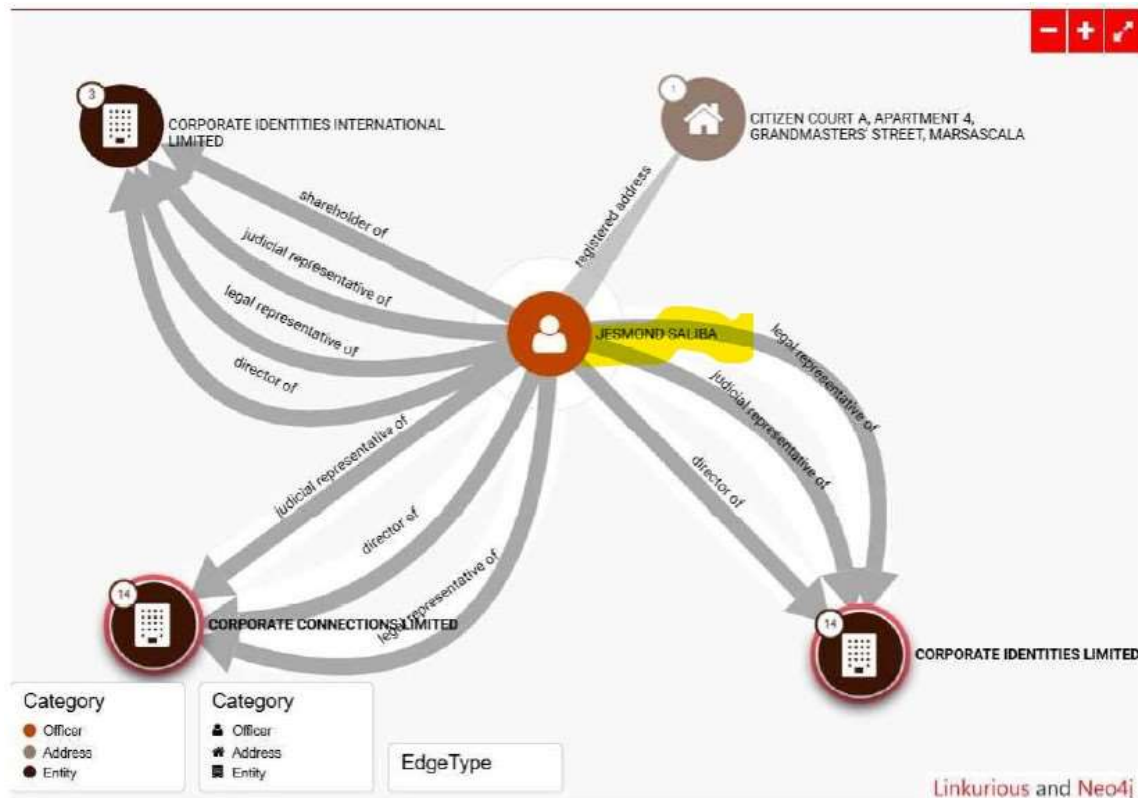
THE CORPORATE TIMES

The Corporate Times is a joint collaboration between Times of Malta and Corporate ID Group.

For content, contact @corporateidgroup.com

L-Corporate ID Group u Times of Malta għandhom partnership uffiċjali li tipproduċi The Corporate Times, magazine distribwita mal-Sunday Times of Malta.

Għal aktar informazzjoni, tista' tikkuntattja lil xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Jesmond Saliba
Founding Partner for ThinkPeople.eu | Purpose driven team leader enabling synergies | Commissioner for

Experience

- Founding Partner**
Think People · Full-time
Apr 2025 - Present · 7 mos
Malta · Hybrid
Leadership, People Development and +3 skills
- Founder**
Corporate ID Group · Full-time
May 2008 - Present · 17 yrs 6 mos
Malta · Hybrid
Leadership, Public Affairs and +4 skills
- Country Representative**
Mediaset · Part-time
May 2010 - Present · 15 yrs 6 mos
Malta · Remote
- Commissioner for Non-Profits and Voluntary Sector**
Office of the Commissioner for Voluntary Organisations · Full-time
Aug 2021 - Present · 4 yrs 3 mos
Malta · On-site

